

**SEMINAR ROMÂNNO-GERMAN: „EUROMODULUL”
BUCUREȘTI, 16–17 MAI, 2002**

SERGIU BĂLȚĂTESCU

În perioada 16–17 mai, 2002 a avut loc la București, la sediul Institutului de Cercetare a Calității Vieții și cel al Facultății de Sociologie și Asistență Socială a Universității din București, seminarul româno-german „Euromodulul”, cu participarea a doi profesori și cercetători de la Centrul de Științe Sociale din Berlin (Wissenschaft Zentrum Berlin – WZB).

Au participat, din partea germană:

– Wolfgang Zapf, profesor la Universitatea Liberă din Berlin și directorul unității „Structură și Rapoarte sociale” de la WZB. Wolfgang Zapf este o cunoscută personalitate în domeniul indicatorilor sociali, el fiind unul dintre inițiatorii cercetărilor de calitate a vieții în Germania. Născut în 1937, în Frankfurt pe Main, a studiat sociologia și științele economice la Frankfurt, Hamburg și Köln. A fost doctorand și asistent de cercetare al profesorului Ralph Dahrendorf, la Tübingen. A predat ca profesor la universitățile din Konstanz, Frankfurt, Mannheim și Berlin. Între 1987 și 1994 a fost președinte al *Social Science Research Center Berlin* (WZB). Din 1994, este director al unității „Structură și rapoarte sociale”. Între 1987 și 1990 a fost Președintele Asociației Germane de Sociologie. Între lucrările sale de referință se numără: *Soziale Indikatoren: Konzepte und Forschungsansätze* (1974); *Lebensbedingungen in der Bundesrepublik: sozialer Wandel u. Wohlfahrtsentwicklung* (1977); *Lebensqualität in der Bundesrepublik: objektive Lebensbedingungen und subjektives Wohlbefinden*, (în colaborare cu W. Glatzer și Regina Berger-Schmitt) (1984); *Gesellschaftspolitische Zielsysteme* (1976); *Abteilung Sozialstruktur und Sozialberichterstattung. Wohlfahrtsentwicklung im vereinten Deutschland: Sozialstruktur, sozialer Wandel und Lebensqualität* (1997) (împreună cu Roland Habich). A publicat, de asemenea, numeroase studii în reviste de specialitate internaționale, precum „Social Indicators Research”.

– Dr. Jan Delhey, cercetător în cadrul aceluiași departament, a studiat sociologia, marketingul și științele comunicării la Bamberg, luându-și doctoratul la Universitatea Liberă din Berlin. Din 1998 este cercetător la *Social Science Research Center Berlin* (WZB). A publicat cartea *Osteuropa zwischen Marx und Markt. Soziale Ungleichheit und soziales Bewußtsein nach dem Kommunismus* (2001) și o serie de articole în revistele internaționale, ca de pildă *Understanding Regime Support In New Democracies. Does Politics Really Matter More Than Economics?* (2000), și *The Prospects of Catching up for New EU Members. Lessons for the Accession Countries to the European Union from Previous Enlargements* (2001),

(articol publicat și în numărul de față al revistei „Calitatea Vieții”), *Who Trusts? The Origins of Social Trust in Seven Nations* (2002).

Scopul principal al seminarului a fost prezentarea programului de cercetare „Euromodulul”, o inițiativă a cercetătorilor europeni angajați în domeniul indicatorilor sociali și al calității vieții, care are drept scop întărirea eforturilor de monitorizare și analiză sistematică a stării de lucruri și a schimbărilor petrecute în cadrul condițiilor de viață și al calității vieții, din perspectivă comparativă.

În 1996, Unitatea de cercetare „Structură și rapoarte sociale” de la WZB și departamentul de indicatori sociali de la Centrul de Cercetare în Științele Sociale din Mannheim (ZUMA) au inițiat acest program, invitând mai mulți colegi din comunitatea cercetătorilor în domeniul calității vieții, dar și de la institutele de statistică din țările europene, pentru a discuta fezabilitatea unui astfel de proiect. Astfel, 19 echipe de cercetare din tot atâtea țări s-au reunit la Berlin. Decizia finală a fost derularea unui program comparativ printr-o strategie de tip *bottom-up*, în care echipele de cercetare să găsească, pe baze naționale, fonduri pentru derularea unei anchete pe baza unui chestionar unic, elaborat în comun. Astăzi, 9 țări europene au realizat deja anchete: Germania, Suedia, Slovenia, Ungaria, Elveția, Spania, Austria, Turcia, Italia. Unele dintre acestea se pregătesc deja să realizeze un al doilea val al cercetării. O anchetă similară a fost realizată și într-o țară neeuropeană, Coreea de Sud. Alte țări se pregătesc să realizeze anchete în cadrul programului. Protocolul programului de cercetare este punerea în comun, de către grupurile de cercetare, a bazei de date în vederea cercetărilor comparative. Coordonarea se face la Berlin, în cadrul Unității de cercetare „Structură și rapoarte sociale”, sub direcția profesorilor Wolfgang Zapf și Roland Habich. Grupul de la Berlin și-a asumat sarcina întreținerii bazei de date comune, elaborării unui codebook care este distribuit regulat participanților, și a finanțării de întâlniri anuale ale participanților, în care se discută stadiul proiectului, direcțiile de dezvoltare, și se prezintă rapoartele de cercetare naționale, probleme metodologice și cercetări comparative. Euromodulul este un catalizator pentru valoroase cercetări comparative realizate de echipe multidisciplinare, o bună parte dintre acestea fiind publicate în cadrul documentelor de lucru de la WZB, sau în reviste internaționale de profil, ca de pildă „Social Indicators Research”.

În cadrul seminarului de la București, cercetătorii germani au prezentat detalii despre program, invitând cercetătorii români să facă demersurile pentru a include și România.

Alături de prezentarea Euromodulului și de discuții pe marginea acestuia, cei doi oaspeți au mai realizat interesante prezentări pe marginea unor subiecte de actualitate din domeniul cercetării sociale. Astfel, profesorul Zapf a prezentat temele: „Rapoartele sociale în anii '70-'90” și „Teoria modernizării și dependența de cale”, Dr. Delhey a prezentat tema „Perspectivele noilor țări membre în Uniunea Europeană. Lecții trase din precedentele largiri pentru țările aderente”.

Revista „Calitatea Vieții” publică și ea, în acest număr, două dintre lucrările prezentate de acești profesori și cercetători, considerând că pot fi de interes cititorilor săi. Este publicat, de asemenea, și un interviu realizat cu ocazia acestui seminar, pe care îl prezentăm în paginile următoare.